

KOOR BIËNNALE

**Inspreeknotitie voor Gemeente Haarlem,
commissievergadering Ontwikkeling,
16 december 2021**

Door Floris Hurts, ik ben secretaris van het – onbezoldigde – bestuur van de Stichting Internationale Koorbiënnale.

In het Cultuurplan staat dat *Haarlem een aantrekkelijke stad wil zijn voor de waardevolle bezoeker. Beleidsdoel is de creatieve stedeling naar Haarlem te trekken door een levendige stad te zijn, met o.a. festivals, broedplaatsen in combinatie met het erfgoed en de grote cultuurhistorische waarde.*

De gemeente vindt (o.a.) *artistiek hoogwaardige festivals een belangrijk instrument om van Haarlem een stad te maken waar het goed wonen, werken, leren en vertoeven is en die een belangrijke regiofunctie vervult.*

De Koorbiënnale is al twintig jaar verbonden met het culturele DNA van Haarlem en de provincie. Is mede gezichtsbepalend voor het landelijke én internationale culturele imago van Haarlem. Dat zeg ik niet lichtvaardig: koorzang is één van de meest beoefende culturele activiteiten in ons land – en zeker in Haarlem. En er zijn inmiddels nauwelijks nog *professionele* koren of koordirigenten in de wereld die Haarlem niet kennen, en er niet graag zouden willen optreden. Dankzij de Koorbiënnale.

De Koorbiënnale heeft in 10 edities een steeds groter en gevarieerder publiek weten te bereiken. De laatste fysieke editie vóór Covid19 (2019) trok 18.500 bezoekers, van wie 5.000 betalend. De populaire Hofjesconcerten houden we bewust gratis en zijn zonder reservering toegankelijk. Duizenden burgers komen daarnaar luisteren en laten zich erdoor verrassen en ontroeren. 42% Van de bezoekers was afkomstig uit Haarlem, 40% uit de rest van Noord-Holland incl. Amsterdam en 18% uit de rest van Nederland en buitenland.

Kortom: meer dan de helft van de bezoekers komt van buiten naar de stad toe.

De Koorbiënnale wordt financieel mogelijk gemaakt door zo'n 25 financiers en fondsenverstrekkers – waaronder de Gemeente Haarlem, waarover straks meer. Met deze actieve fondsenwerving trekt de Koorbiënnale investeringen van landelijke en internationale fondsen en begunstigers naar de stad. Pluriformiteit, internationaliteit, relevantie voor de gemeenschap en ondernemerschap: dat biedt het enige internationale samenzangfestival van Nederland aan de stad Haarlem. Een groot deel van ons budget komt weer ten goede aan de Haarlemse economie en culturele werkgemeenschap.

Dat is mooi. Want volgens het Cultuurplan zijn *cultuurfestivals als geen ander in staat om bij te dragen aan de culturele ambities van de gemeente. Omdat festivals deelname aan culturele*

activiteiten laagdrempeliger maken. De gemeente zegt ervoor te willen zorgen dat het netwerk van cultuurfestivals, culturele instellingen en cultuurmakers verstevigd wordt. Omdat cultuurfestivals zorgen voor levendigheid in de stad, nieuwe groepen naar Haarlem brengen en bijdragen aan de economische vitaliteit en culturele diversiteit.

Maar dat rijmt niet met de vaststelling dat festivals zoals de Koorbiënnale geen onderdeel uitmaken van het cultuurbeleid. De Koorbiënnale is ondergebracht bij het *evenementenbeleid*, samen met recreatieve evenementen als de Kerstmarkt, Bloemencorso, Grachtenloop etc. Dat geeft een zeer onzekere basis voor het onderhouden van een professionele organisatie, die een lange-termijn planning moet voeren en internationale commitments moet aangaan, om onze doelstelling waar te maken, én te blijven bieden wat aansluit bij de culturele doelen van de gemeente Haarlem. Hiervoor is meerjarige zekerheid nodig van voldoende structurele steun.

Voldoende steun van de gemeente is op nog een andere manier bepalend voor onze toekomst:

De Koorbiënnale had in 2019 een sluitende begroting van iets meer dan € 600.000. Hiervan was 7,5 % (€ 45.000 voor 2 jaar) gedekt door subsidie van de gemeente Haarlem.

Veruit de grootste fondsverschaffer voor de Koorbiënnale is het landelijke Fonds Podiumkunsten. Hun bijdrage bedroeg voor de editie van 2019 € 155.000.

Maar dit Fonds hanteert voor de beleidsperiode 2021-2024 een nieuwe instap-eis voor het verkrijgen van subsidie: 'matching door de lokale overheid'. Ofwel: hoeveel draagt de lokale overheid bij?

Daar zit het probleem. Op de lijst van alle festivals in de meerjarige festivalregeling van het Fonds Podiumkunsten staat de Koorbiënnale *onderaan* wat betreft de bijdrage van hun lokale overheid.

Om voor de periode 2021-2024 überhaupt een aanvraag bij het landelijke FPK te mogen indienen, gold een instap-eis van € 100.000 ondersteuning vanuit lokale overheden.

Dankzij een incidentele bijdrage van de gemeente en steun van het Amsterdamse Fonds voor de Kunst voor de programmering daar, konden we net aan deze basis-eis voldoen.

Maar door te lage matching door de lokale overheid is de Koorbiënnale van een landelijke subsidie van € 155.000 gezakt naar minder dan € 40.000 (nl € 39.500) voor de periode 2021-2024.

De gemeente heeft ons laten weten dat *in 2023 besluitvorming plaats vindt over de verdeling van de eventensubsidies vanaf 2024. Dan kan ook gezien worden of en hoe de beoordeling en subsidiering van cultuurfestivals bijgesteld moet worden.*

Dat is een zeer onzekere basis, zonder vooruitzichten op de langere termijn. Voor een organisatie als IKB is dat funest.

Hoe dankbaar we ook zijn voor de structurele steun van de gemeente, we moeten erop wijzen dat als deze voor de komende jaren op vergelijkbaar niveau blijft, het voortbestaan van dit unieke festival op het spel staat. Omdat de keuzen van de Gemeente Haarlem ook maatgevend zullen zijn bij de beoordeling van onze aanvragen bij andere fondsen en subsidiegevers – niet alleen het FPK.

Conclusie

Wij bepleiten dat culturele festivals als de Koorbiënnale een centrale plek in het cultuurbeleid krijgen. Een stevige verankering in het cultuurbeleid van de gemeente is doorslaggevend voor onze positie in de landelijke financierings-infrastructuur. En daarmee voor ons voortbestaan.

De Koorbiënnale is geen evenement, maar een belangrijke pijler om het cultuurbeleid van de gemeente uit te voeren. We hebben daartoe voldoende structurele steun nodig van de gemeente Haarlem, en erkenning in de vorm van een eigen plek in het cultuurbeleid die hard maakt – ook naar andere fondsverstrekkers – dat Haarlem de Koorbiënnale van belang vindt voor het culturele profiel en de kwaliteit van leven in onze mooie stad.